Lakivaliokunta 21.4.2016

VNS 3/2016 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2017—2020

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAT

Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteet

Vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanossa huolehditaan täytäntöönpanon varmuudesta, luotettavuudesta ja turvallisuudesta. Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on parantaa rangaistusta suorittavien valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan ja vähentää riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin. Rikosseuraamuslaitoksen vaikuttavuustavoitteina ovat rangaistusta suorittavien valmentaminen rikoksettomaan elämään tukeutuen yhteiskunnan yleisiin palvelujärjestelmiin, suunnitelmallisen ja asteittaisen vapauttamisen ja verkostoyhteistyön lisääminen sekä oikeusturvan ja yhdenmukaisten käytäntöjen varmistaminen.

Rikosseuraamuslaitos etsii uusia keinoja "kohti avoimempaa täytäntöönpanoa" strategiatavoitteen jalkauttamiseksi. Vapautumista suoraan suljetuista vankiloista tulisi vähentää ja siirtymistä suljetusta vankilasta avolaitoksiin ja valvottuun koevapauteen tulisi eri toimenpitein lisätä. Erityistä huomiota kiinnitetään verkostoitumiseen yhteiskunnan normaalipalvelujen ja sidosryhmien kanssa, jotta rangaistusta suorittaneiden palvelu- ja hoitojatkumot turvattaisiin vapauttamisvaiheessa. Yhteistyön kehittymisen riskinä on, että julkisen talouden vaikea tilanne näkyy kuntataloudessa sekä kolmannen sektorin toiminnassa.

Vankien terveydenhuollon järjestämis- ja rahoittamisvastuu siirrettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisuuteen 1.1.2016 lukien. Samassa yhteydessä vankiterveydenhuollon organisaatiovalvontavastuu annettiin uutena tehtävänä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ja aluehallintoviraston tehtäväksi. Uudistuksen tavoitteena on vankien terveyspalvelujen kehittäminen.

Rikosseuraamuslaitoksen määrärahatilanne

Rikosseuraamuslaitoksen taloutta on sopeutettu vuodesta 2005 alkaen ja suurin osa säästöistä on jouduttu tekemään henkilötyövuosia vähentämällä. Vuosina 2005–2011 tuottavuusohjelman mukaisesti vähennettiin 309 henkilötyövuotta. Näin suuren henkilöstömäärän vähentäminen ei olisi ollut mahdollista ilman Konnunsuon vankilan lakkauttamisia ja Pelson vankilan paikkamäärän tuntuvaa alentamista. Haminan vankila lakkautettiin 1.1.2013 lukien. Vuosille 2012–2016 laadittu sopeuttamissuunnitelma edellyttää 197 htv:n vähentämistä, josta on vuoden 2015 loppuun mennessä toteutettu 195 htv:n vähennys. Tuottavuusohjelman ja sopeuttamissuunnitelman mukainen

Osoite
Lintulahdenkuja 4
00530 Helsinki

Puhelin
029 56 88500

Faksi
029 56 65440

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi

henkilöstövähennys on yhteensä 506 htv, mikä vastaa 16 % Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstöstä.

Jatkuvat henkilöstövähennykset ovat heikentäneet Rikosseuraamuslaitoksen mahdollisuuksia järjestää uusintarikollisuuden riskin vähentämiseen tähtäävää kuntouttavaa toimintaa ja huolehtia vankilaturvallisuudesta. Vankien toimintamahdollisuuksien vähentäminen heikentää heidän edellytyksiään kiinnittyä normaaliyhteiskuntaan. Vankeuslakiin kirjattua oikeutta osallistua sellin ulkopuoliseen toimintaan ei kyetä Rikosseuraamuslaitoksessa toteuttamaan lain edellyttämällä tavalla resurssipuutteiden vuoksi. Tähän epäkohtaan on Euroopan neuvoston kidutuksen vastainen komitea (CPT 2015:08) ja eduskunnan apulaisoikeusasiamies (AOA 1901/2/11) tarkastuksissaan kiinnittänyt huomiota.

Hallituspuolueet ovat sopineet, että nykyinen vankilaverkosto säilytetään ja Rikosseuraamuslaitoksen toimintakyky turvataan kehyksiin kohdennettavalla lisämäärärahalla. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2017–2020 kohdennetaan Rikosseuraamuslaitoksen toimintakyvyn turvaamiseksi ja vankilaverkoston ylläpitoon lisärahoitusta yhteensä 34,9 miljoonaa euroa. Lisämäärärahan turvin nykyinen vankilakapasiteetti säilytetään ja ennakoitavissa oleva vankiluvun kasvu hoidetaan vankilakapasiteetin puitteissa. Lisämäärärahasta huolimatta Rikosseuraamuslaitoksen rakenteellisia ja toiminnallisia tehostamistoimia jatketaan. Kun otetaan huomioon sekä em. lisämääräraha että aiemmista päätöksistä kehyskaudelle kohdistuvat säästövelvoitteet, paranevat Rikosseuraamuslaitoksen toimintaedellytykset kehyskaudella lievästi (keskimäärin 1 milj. euroa) vuoden 2016 tasoon verrattuna.

Rikosseuraamuslaitos toteuttaa suunnittelukaudella kolme merkittävää toimitilahanketta Hämeenlinnassa, Keravalla ja Jyväskylässä. Lisämäärärahan ja toteutettavien hankkeiden avulla Rikosseuraamuslaitoksella on mahdollisuus keskittyä ydintehtävän hoitamiseen ja ohjata resursseja strategian kannalta merkittäviin vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden toimintoihin osallistumista edistäviin hankkeisiin. Kehyskaudella pyritään tietojärjestelmäprojekteja toteuttamalla saavuttamaan tuottavuushyötyjä. Kehittämis- ja asiakastietojärjestelmähanke Roti valmistuu tuotantokäyttöön suunnittelukauden lopulla. Rotin käyttöönoton avulla saavutetaan tuottavuussäästöjä sekä erityisesti uudistuvien työprosessien kautta merkittävää toiminnan vaikuttavuuden paranemista.

Osoite
Lintulahdenkuja 4
00530 Helsinki

Puhelin
029 56 88500

Faksi
029 56 65440

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi